

ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červenec, srpen, září, říjen, a zasilá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dyorského v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., č. p. 176. — Zakládající členové odboru platí 100 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 K, výkonní 10 K (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky peněžité zasilají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 176-III.

ČÍSLO 4.

ÚNOR 1912.

ROČNÍK XIV.

Zpráva o činnosti českého odboru Slovinského Alpského Družstva za rok 1911.

Během roku 1911 změnilo naše sdružení stanovy, ve směru členstvu již známém, rozšířilo totiž svoje působíště na všechny slovanské krajiny okolo moře Adriatického a zavedlo novou kategorii členů výkonných. Bude na českém obecnstvu, navštěvujícím moře Adriatické, aby hojným přístupováním ocenilo význam vlastního střediska a umožnilo, abychom mohli započítati intensivní činnost v rozšířeném okruhu. Prvním a jistě důležitým výkonem v tomto směru bylo vydání českého průvodce „Moře Adriatické“, který vyšel opětně v nakladatelském družstvu „Máje“. Dále chystáme společně s kroužkem Českých Turistů v Sarajevě „Průvodce po Bosně a Hercegovině“. Na všech těchto publikacích jsme zajistili našemu členstvu značné výhody.

Česká chata byla navštívena velmi četně, Koritnická vykazuje pokles, který však jistě je pouze přechodní. Cesty byly udržovány se značnými obětmi v dobrém stavu. Z nových cest byla letos již používána stezka přes sedlo Puncu do Planice, dokončená na podzim r. 1910. V Jezeru se pracuje na nové cestě z Dolní Kočny přes Vratce na Českou chatu. Rovněž přípravy k projektované stavbě Pražské chaty na Jezerském sedle značně postoupily.

Otevřením slovinské chaty na sedle Vršci nastane nám nová povinnost, pečovati o dobré spojení mezi ní a chatou Koritnickou přes Puncu a Veliki Kot, při němž nebude třeba sestupovati do údolí.

Z letních sídel ve slovinských Alpách bylo četně navštíveno Zgor-nje Jezero a Bled, méně již Kranjska Gora. Ubytovací poměry ve všech těchto místech se podstatně zlepšily, zejména v Jezeru, jemuž nad to přibýlo pohodlné silniční spojení se Železnou Kaplí.

Také průběhem loňského letního období podnikali naši členové četné tury, namnoze těžké ve slovinských horách i jinde, takže ve výkonnosti nestojíme za žádným ze spolků cizích.

„Alpský Věstník“, orgán našeho družstva, změnil období, v němž vychází, potud, že počíná 1. listopadem a končí 1. červnem, tedy před samým počátkem turistické sezony. Jinak přidržel se ustálené snahy, býti podrobným informátorem o všech věcech, zajímavých českého alpistu.

Finance odboru se podstatně zlepšily subvencí, poskytnutou c. k. ministerstvem pro veřejné práce, takže bude v brzkou možno přikročit k novým, větším podnikům. Členů bylo 536.

Večery, které jsou pořádány v zimním období, byly vždy četně navštěvovány i udržovaly přátelské styky mezi členstvem. Dne 3. ledna přednášel odb. učitel p. J. Rohlena: „Po planinách černohorských“. 24. února zemský rada p. L. Mareš: „O pobřeží dalmatském a údolí Sávy“. 16. března p. prof. dr. J. V. Daneš: „O horách kalifornských a javanských“. 16. listopadu p. prof. dr. E. Babák: „Ze slovanských a centrálních Alp“. 11. prosince soukr. doc. p. dr. V. Dvorský: „Z hor na Sicilii a Toskáne“.

Všem, kdo jakoukoli podporou našeho úsilí osvědčili sympatie k Slovinskému Alpskému Družstvu, vzdáváme vřelé díky.

V lednu 1912.

Výbor českého odboru Slov. Alp. Družstva.

*

E t n a.

1. července 1911 za časné hodiny ranní uháněl se mnou kočár tažený dvěma malými, ale rychlými sicilskými koniky nekonečnou Via Stesicoro Etna v Catanii. Bylo docela nescilské chladno a hlavní třída catanijská poskytovala zvláštní podívanou. Na chodnicích, kde večer šumí proměná vystrojených dam, pobíhala stáda koz, které sem přilnaly venkované, prodávající mléko. Tento způsob prodeje je velmi praktický: není třeba nádob, dopravy vozem, přelévání, nošení atd., a nad to má zákazník jistotu, že mléko není falšováno; prodavač „čepuje“ před jeho očima. Silnice z Catanie do Nicolosi, vlastního to východiska pro Etnu, není vábná. Vroubí jí vysoké zdi z černých, lávových kusů, domy z téhož materiálu a vysoká vrstva černého prachu vzdouvá se pod kočárem. Posléze není ani valně bezpečná. Teprve když se vyjede na planinu za Mascalucia, stává se zajímavější. V pozadí vyčnívá táhlý trojúhelník Etny a na blízku vidíme již oba typické sopečné kužele Monti Rossi. Podél silnice táhnou se stará lávová pole, zarostlá ginestrou.

K osmé hodině ranní jsme šťastně vjeli do Nicolosi. V skromném, ale slušném hostinci Liotta jsou na turisty zvyklí. Přijede jich sem do roka hojně. Někteří na „Grande ascensione“, jak zde titulují výstup na vrchol Etny, většina, aby se podívala na Monti Rossi, nebo strávila nějaký den v příjemnějším ovzduší, než jaké skýtá Catania. Nicolosi leží dosti vysoko, 698 m, a je vyhledáváno i letními hosty, ovšem s nároky hodně mírnými. Přípravy k výstupu na Etnu byly vykonány

velmi rychle. Kočí odvedl koně k dvacetihodinnému odpočinku, neboť mu bylo čekati až se vrátím z Etny. V Nicolosi není totiž povoz k dostání a šlapatí únavnou silnici do Catanie pěšky nechtělo by se nikomu moudratu. Paní hostinská pustila se bez dlouhých řečí do přípravy obsáhlejší snídanky a proviantu na cestu a jakýsi ochotný dědeček šel mne ohlásiti k představenému vůdci. Italský alpský klub učinil totiž velmi prozívatelné opatření, aby turisté nebyli vydíráni. Přichozí smluví si totiž celou turu s „capo guida“, který mu obstará vůdce, nosiče, koně a jiné potřebné věci a po návratu mu předloží účet dle tarifu, takže turista s vůdci a nosiči nic nevyjednává. Tarif je mírný, vůdci 12 l, za koně 10, nocleh v observatoři 4 l, pro členy turistických spolků 3 l.

Promluviv s „capo guida“ vrátil jsem se do hostince, kamž za malou chvíli přišel jím vyslaný vůdce Salvatore Carbonari. Dohodli jsme se, že vyjdeme v 11 hodin, což mělo pro mne tu výhodu, že jsem mohl ještě navštívit Monti Rossi. Tento dvojité sopečný kužel s vyhaslým kráterem povstal při erupci r. 1669. Osada Nicolosi jest jím dosti chráněnou proti lávovým proudům. Vyšší z obou vrcholů měří 948 m. Vyhlička z Monti Rossi, dostupných snadno a v krátkém čase, je velmi instruktivní. Mírně skloněná spodní část Etenského kužele štítí se v ohromnou rovinu s mnoha osadami a několika černými lávovými proudy. Massiv Etny působí spíše svojí bezprostřední mohutností, než tvarem. Zajímavá je spleť lávových proudů na jejím jižním úbočí.

S Monti Rossi jsem šel zpět do hostince, kde mne očekávala masitá snídaně s těžkým, ale znamenitým místním vínem a zástup starců a kluků z různými přírodninami jako bombami z Monti Rossi, sirnatou pěnou, sopečným popelem atd. Velký obchod se mnou ovšem neučinili. Po jídle měl jsem ještě čas prohlédnouti si pamětní knihu, i shledal jsem, že je v ní poměrně dosti českých zápisů. Přesně v 11 hodin se objevil před hostincem vůdce s koněm. Poněvadž zavazadel nebylo mnoho, byli jsme s nakládáním brzy hotovi a hned jsme vyšli, abychom poledního vedra užili co nejvíce.

Cesta vede zprvu sopečným pískem černým a rozžhaveným slunečnými paprsky. Pochod není tu ovšem příjemný, poněvadž se nohy hluboko boří do sypké a horké massy. Brzy docházíme k ztrnulému lávovému proudu z r. 1886, který se tu právě před kapličkou rozdělil ve dva jazyky. Nestalo se tak ovšem zázrakem, nýbrž zdí, kterou venkované nakvap před kapličku postavili a kterou sesláblý, tuhnoucí proud již překonati nedovedl. Po té vstupujeme do truchlivého pruhu ztvrdlé lávy; nekonečně dlouho se vleče škobrtavá cesta černým sálavým kamením podél telefonního vedení, které spojovalo dříve observatoř s Catanii. Roku 1910 bylo však v horních partiích výbuchem zničeno. Z lávového proudu odbočuje cesta na levo v dosti příkrý svah se zbytky kaštanových lesů, které kdysi obtáčely celý massiv Etny. Co zbylo, je i nadále vytrvale ničeno, jak nám jasně demonstrovala řada koní vlekcoucích dolů mohutné klády. Zajímavý byl

úzký proužek lávy, který se tu odněkud proplétá bujnou vegetací užívaje starého vodního koryta.

Výše jsme přišli na rozsáhlou mírně se zdvíhající pláň, porostlou různými krovisky a nějakými cibulovitými listy, které našemu koni chutnaly tak výborně, že se od žádného exempláře nechtěl hnouti. Aby nám totiž cesta lépe a pohodlněji ubíhala, střídali jsme se s Carbonarim v užívání hřbetu koňova, což se nám velmi zamlouvalo, jemu ovšem již méně. Snad veden mstivými myšlenkami pohyboval se tak pomalu, že bychom se nebyli dostali na Etnu ani za týden, kdybychom nebyli hrozně nadávali a tloukli jej vším, co nám přišlo do ruky. Po delším pochodu a jízdě přišli jsme k malému stavení s cisternou, kdež nám majitel ochotně načerpal studené vody. Také kůň dostal napítí a naplněn vděčností šel pomaleji než prve.

Přece však dostali jsme se již před třetí hodinou odp. ke Cantoniere, což vůdce označil za velmi pěkný výkon. Cantonierra leží ve výši 1871 m, na počátku „regione deserta“. Je to dvojitá chata, postavená italským alpským klubem hlavně pro delší zimní výstupy. V létě lze zcela pohodlně dorazit z Nicolosi, za den až do observatoře, i byl by nocleh v Cantoniere zbytečný. Jsou v ní čtyři malé místnosti, z nichž jedna je upravena za ložnici a jídelnu pro turisty; lůžka jsou umístěna dvěma řadami nad sebou jako v lodní kabině. Cantonierra je pro poutníka významná také tím, že je u ní poslední cisterna. Okolí Cantoniery skýtá pohled velmi zajímavý; měkká sopečná půda je hluboce rozryta jarními přívaly a porostlá nízkou, uvadlou vegetací. Na východě činí mohutný kužel Montagnuola 2643 m, k severu zdvíhá se opodál úbočí vlastního massivu Etny, jehož vzhled po erupci z r. 1920 je velmi divoký. Již od Cantoniery pozorujeme eruptivní rýhu vyznačenou několika kužely, splývajícími s úbočí a krater, z něhož vytékala láva; i její ztuhlý, černý spád přes kolmou stěnu, podobný pekelnému vodopádu. Dívaje se na svah, jímž jsme měli stoupati dále, zpozoroval jsem na jedinou veliké oblaky kouře. Brzy však se ukázalo, že to nebyl dým, vycházející ze země, nýbrž kotouče suchého sopečného popela rozvířené stádem ovcí.

Po krátkém odpočinku nastoupili jsme další pochod. Vůdce vykonal ještě zvláštní opatření, zanechal totiž v Cantoniere svůj černý širák se špičatou střechou ozdobený ohromnými stříbrnými písmeny C. A. I. (Club Alpino Italiano) a vzal si lehkou čapku. Brzy za Cantoniierou počíná se ostřeji stoupati, ale ovzduší je již dosti chladné, takže trochu pohybu neškodí, nehledě k tomu, že se lze každou chvíli utéci na hřbet koňův. Jindy býval tento výstup dosti fádni, nyní však je zpestřen zmíněnou již eruptivní prasklinou, v níž se otevřela řada kráterů obtočených násypy kamení a drobného materiálu sopečného. Jsou to Monti Riccò, nazvané tak na počest ředitele observatoře v Catanii a na Etně, prof. Riccò. Kratery byly právě v klidu, ale kouř, který z nich vychází, ukazoval, že jsou dosud aktivní. Stará cesta na Etnu byla jimi v této části zničena, i přechází se nyní přes prasklinu na západní stranu v témž místě, kde při erupci samé byla překročena výpravou professorů Hanslika, Vinassy de Regny, Ranfaldiho a Platania a kde

se několik hodin později otevřel nový kráter přímo před očima prof. Vinassy. Zde jsme potkali několik pastýřů ozbrojených puškami, kteří hnali ovce do údolí. Nad kratery se svah zmršňuje a cesta vede velkým poloobloukem zpět k zbytkům telefonního vedení.

Zvolna počala nabývat krajina rázu tísnivého. Poslední vegetace ustoupila sopečnému popelu a přihnaly se první oblaky dusivých, sirných par „sulfo di Etna“. Centrální kráter pracoval v těchto dnech nějak úsilněji a zahalil nebe nad námi šedivým mlhovitým kouřem. Když jsme dosáhli veliké náhorní roviny Piano del Lago (výška asi 2800 m), byly sirnaté výpary čím dále tím pronikavější a vyhlídka, že v nich strávíme nejméně dvanáct hodin, nevalně přivětivá. Kůň se často zastavil a díval se tázavě, zdali chceme opravdu dál do dusivého ovzduší a jistě nabyl přesvědčení, že jsme velice nemoudří a násilní tvorové. Leč kupole observatoře zdvíhala se již v dohledu.

V šest hodin večer jsme byli u cíle. Observatoř zvaná též Casa Etna neboli Inglese je veliká massivní budova s kamennou kupolí, šedivá a zasmušilá, podobná chrámu. Dělí se v část uzavřenou s pozorovacími přístroji, kterou navštěvuje každých čtrnácte dní někdo z Catanie, a z několika místností vyhrazených turistům. Tyto prostory jsou velmi zpustlé, zdi pomalovány zápisy, poněvadž knihy tu není, nábytek sešlý a na všem spousta sopečného popela. Výhodou však je, že sirnaté páry nepronikají tlustými zdmi a zabeđenými okny, takže vzduch uvnitř je dobře snesitelný. Ovšem je tu příkladná zima, neboť observatoř stojí ve výši 2942 m. Okolí skýtá pohled ponurý, ale zajímavý. V nejbližším sousedství táhnou se kupy staré šedivé lávy a mezi nimi dýmá fumarola a horký balvan, z něhož kane vřelá voda, dopouští ohřátí se teplem sopky, o němž by se nám v chladných zdech observatoře ani nezdálo. Mohutný vrcholový kužel Etny zdvíhá se na blízku, ale halí se v obrovské kotouče dýmu, které nás brzy zahaly do úkrytu v observatoři.

Zatím co jsem kvapně fotografoval, odvedl Carbonari koně do stáje a pak jsme se v observatoři uzavřeli. Jedli jsme a kouřili a pili víno, jehož jsme měli s sebou množství úctyhodné, 3½ litru. Poněvadž mne bolěla hlava, nevím, zda ze sirnatých par, z horka dole, či z onoho vína, zahrabal jsem se velmi brzy do jedné z truhlic umístěných u zdi a přezvaných lůžkem. Také vůdce se brzy uložil a tak nastal po osmé hodině večerní na Etně úplný klid, jen vítr hučel kolem kupole a honil oblaka dýmu.

Ráno jsme se se vstáváním poněkud ukvapili. Carbonari mne vzbudil ve dvě hodiny a měl již připravenou horkou kávu, kterou jsme ovšem přinesli v lahvi hotovou z Nicolosi a zde jen ohřívali. Poněvadž venku byla čirá tma a uvnitř zima, seděli jsme skoro hodinu nad velikým tácem s rozžhaveným dřevěným uhlím, až jsme uznali, že můžeme vyjít. Ještě ve tmách jsme klopýtali kolem fumaroly do vrcholového úbočí. Výstup na vrchol Etny neskýtal by za sucha prachových obtíží. Leč zbytky sněhu proměnily místy sopečný prach v kluzké bahno, v němž je těžko udržeti se na nohách. Toho dne byly poměry i jinak velmi nepříznivé. Centrální kráter chrlil

spousty dýmu a z půdy samé vystupovaly sirnaté páry. Marně lapala ústa po svěžím vánku, síra vnikala do hrdla, do plic, do žaludku, a chvílemi byl příval tak silný, že jsme musili lehnouti na zem. Přes to jsme postupovali velmi rychle. Za 35 minut od observatoře jsme stanuli na okraji hlavního krateru (asi 3200 m). Ale dlouho jsme tam nepobyli. Pozdrav, kterým nás uvítal, přiměl nás k ústupu na svah, kdež jsme leželi až do východu slunce. Tříkrát jsme se vrátili ke krateru, jednou zahlédli část mohutných stěn, které do něho spadají, ale pak jsme měli zápasu již dost. Úplně prosáklí sirou jsme sběhli dolů k fumarole, která vedle zuřivého hlavního krateru mi připadala jako nevinná ovečka.

Zvolna se rozjasnilo a v ranním slunci nabyla krajina vzhledu docela vlnitého. Sestup s vrcholu jsme oslavili v observatoři bohatou snídaní a menší pitkou, načež jsme vyvedli koně ze stáje a pustili se na kraj Valle del Bove. Pohled do obrovského tohoto kotle je velmi zajímavý, ale mnohem mírnější, než by se dalo očekávat dle popisů a obrazů staršího data. Od Valle del Bove jsme přešli napříč Piano del Lago a stihli tak zase včerejší cestu, po níž jsme pak velmi rychle sestoupili ke Cantonicé. Zde si nasadil Carbonari zase svůj úřední vůdcovský širák se stříbrným C. A. I., a tura na Etnu byla skončena.

Dr. V. Dvorský.

*

Konec 2380 m.

Vzpomíná Dr. Jiří Čermák.

(Dokonč.)

Ze stěny přecházíme jeden za druhým ne valně pěkným, ale přece poměrně schůdným traversem přes horní konec zákoutí na druhou jeho stranu (západní, ve směru výstupu levou) ke Komacovi. Jeden po druhém objevujeme se na úzké římsce a oddychujeme veseleji, neboť zde zase jednou po delší době můžeme aspoň bez obav a pohodlně stát, nebojíme-li se závratí. Římsa vychází na skalní hranu, kde zdá se ústí do vzduchu. Avšak zdání nás tentokrát zklamalo — k naší radosti; krátká římsa vyústila na hřeben, pěkný, široký a pohodlný, mírně se sklánějící ssutkovým svahem k severu. Doleji na hubených trsech trav pase se v ssutkovém svahu malé stádečko ovcí a zvuky jejich zvonků doléhají až k nám. Komac svinul a odložil lano, načež postupujeme krasově rozrušenou plošinou hřebene k vrcholu, rozdělenému řadou dolin v několik menších špiček. Vyhledali jsme si z nich nejvyšší a natáhli jsme se spokojeně u vrcholové pyramidky k příjemnému lenošení (10.10 h).

Sluníčko nás přátelivě hrálo svými paprsky; jasný obzor uzavírala řada horských velikánů téměř do kruhu. Vyhledka s vrcholu Konce je věru vděčná, a mají pravdu ti, kdož tvrdí, že vyhledka s nižších vrcholů je půvabnější, krásnější a úchvatnější, než s hor nejvyšších. Zde nepřehlíželi jsme hory s ptací perspektivou, zde byli jsme uprostřed nich; a mohu říci bez rozpaků, že pohled do skupiny Kaninské, na jižní část Mangartské skupiny s Ložskou stěnou, Jalovcem a hřebenem, pokra-

čujícím k Mojstrovce působí dojmem nesmazatelným. Rovněž táhlý hřeben Ratečských Poníc má v pohledu odtud nezvyklý, nový ráz; ba i sám Mangart se svým východním hřebenem, ač neobrací k nám právě nejkrásnější svůj profil, jeví se jako imposantní, jednolitá skalní massa. Ze vidíme i Dobrač a velkou část Sávského údolí, nás nijak nepřekvapuje, jeť to výhled obvyklý u všech severnějších hor Julských Alp; odtud však příjemně zpestřuje dvojí temně zelená, matně lesklá hladina Klanšských jezírek jednotvárnost v střídání zeleně lesů a bělosti širokých údolních náplavů. Za to však nečekaný rozhled do dále poutá naši pozornost: k jz. za Rombonem (Velikým Vrhem) vyhlédají široké náplavy Tagliamenta; k v. a jv. přes hřeben od Jalovce k Mojstrovce vyhlédá Triglav s ledovcem a s Kredaricou, Kanjavec, Lepe Špice a ostatní části Triglavské skupiny až ke Krnu, k sz., v pravo od Mangartu vystupují na obzoru vysoké Tury s Velikým Klekem; jediné k severu obzor zahalen mraky.

Krátce řečeno, je zde, na vrcholu Konce neobyčejně hezky — až na žízeň, vzbuzenou úsilným tělocvikem při výstupu a podporovanou sálavými paprsky slunce, před nimiž zde není úkrytu. Co značí $\frac{1}{10}$ l tekutiny, vína, přineseného ze zásob Koritnické chaty, pro žiznivý, vyprahlé hrdlo? S bolestným sebezapřením odvracejí se ostatní vždy od toho šťastného, na kterého právě došla řada, aby se „napil“ a mimoděk pátrají zraky v skalách Jalovce po třech černých bodech, po turistech, s nimiž jsme z rána byli na chatě. Asi dvakrát také zdařilo se nám chvíli sledovati vynořivší se tečky, než zase se ztratily v skalních zákoutích. Těší nás v lenošivém klidu pozorovati jejich lopotný manévry; kdybychom byli měli po ruce triedr, byli bychom mohli rozeznati i osoby a sledovati jich pohyby do nejmenších podrobností.

O čtvrt na 12 h. syti krásné vyhlídky jasného, slunečního dne, syti odpočinku a hlavně syti rostoucího vedra, zahajujeme sestup. Opouštíme vrchol a blížíme se pohodlně ssutkovým svahem k zářezu hřebene, kde jsme vyšli při výstupu ze stěny, a kde nás trpělivě očekává odložený svitek lana. Komac uvedl je v činnost, a beze spěchu, ale přece dobrým tempem začínáme zase obvyklou „svou methodou“, od které jsme se během výstupu neuchýlili ani na krok, nořiti po římsce a přes horní část onoho mělkého koutu do stěny nad propast Koritnice. Ale tu, při sestupu, za stálého výhledu do bezedné hlubiny, rozvírající se přímo pod nohama, jež i v krcích jen z části spočívají na skalních výstupcích a ostatkem vyčnívají do prázdného vzduchu; začala nás naše přílišná volnost a svoboda mrzet. Stanuli jsme právě na nejzávratnější místě, na své úzké liště, jež při výstupu nám čtyřem nestačila k postoji. Podívali jsme se do šklebící propasti, pak do svých, mrzutě se šklebících obličejů, a společná myšlenka splýnula nám zároveň se rtů: „Tohle „naší methodou“ nepůjdem!“ Komac vyhověl; dr. Franta první mizí do hlubiny, po něm pěkně na lano uvázan následuje Hlava, a konečně, když i ten se dostal až dolů, navázan slézám po strmé skále ke svým předchůdcům, vzdychaje, že je zde více vzduchu než skal. Nepamatuji se přesně, jak dlouho kdo z nás sestupoval těchto ošklivých 25 m (čas měřil dr. Franta); myslím však, že se nemýlím,

že výkon jednotlivců kolísal mezi 5—8 minutami. Komac shodiv lano k nám, sestoupil, vlastně sešel stěnou tou jako po žebříku v úžasné krátké době, za půl druhé minuty (1 min. 30 vt.).

Krátký travers, pak přes několik úzkých, strmých stupňů na malou lištu, a po ní za roh — a již je vidět horní velká, strmá plotna hřebene. Byl jsem první zde; odpoutal jsem se od lana, a zatím co druzí následují, uložil jsem se ve stínu na úzké, horizontální římsce, právě tak vyhovující rozměrům mého těla, k línému oddechu. Hleděl jsem do hlubin Koritnice, sledoval bílé nánosy údolí a sotva znatelnou, křivou lakou stezku, traťící se v bukovém lese, z kterého na malé mýtince vyhlédá blýskavě bílá střecha Koritnické chaty, zářící v slunci novotou; pak zdvihl jsem oči vzhůru; na čisté obloze nad Koncem kroužil orel, opisoval směle křivky ve vzduchu a snašel se stále níž; snad tušil v nás kořist, přichystal jsem si proto několik kamenů na uvítnou, pro případ, že by ho napadlo, aby si nás prohlédl z blízka. Zatím přišel přes skalní hranu tiše druhý, Hlava, odvázel se a přilezl ke mně. Usedli jsme spolu právě tak, jako kdysi na Hude Steze; opustil jsem příjemnou pozici v leže, abych udělal přichozícímu místo; usadili jsme se vedle sebe na kamenité římsce jako na pohovce, nohy jsme spustili nad propast, zapálili si cigarety a byli jsme spokojeni, že jsme si už odbyli nejhorší a nejexponovanější místa. Uprostřed siesty překvapil nás dr. Franta, a v zápětí na to objevil se i Komac. Teď už nás bylo na římsce trochu mnoho, a proto dr. Franta obětavě, bez odpočinku, vstupuje na šikmou plotnu a pokračuje v sestupu. Pod plotnou zaujal pevný postoj, a při laně, napiatém mezi ním a Komacem, sestupujeme „svojí metodou“ my zbylí, nejprv já, pak Hlava, a za námi vůdce, který zase svou „promenadou“ po plotně vzbudil náš úžas.

Několik pohodlnějších kroků, a již byla pod námi druhá plotna. Ze žertu jsme zde závodili, kdo dříve přeleze. Dr. Franta jako první slézal poctivě po alpišticku, jak se sluší a patří, strmou plotnou a stanul za 1 min. 45 vteřin na jejím úpatí. Druhý lezec, Hlava, však, aby získal na čase, místo aby slézal po skále, obrátil se čelem k plotně a spouštěl se přes ni po provaze, nedbaje protestů dr. Franty; byl tímto způsobem za 45 vteřin dole, ale jeho kalhoty objevily hroznou trhlinu následkem přilnavosti skály, poněvadž plotně do kolmosti ještě dosti chybělo. Abych se nedal zahanbiti, usnadnil jsem si sestup také tak, že jsem slézal po laně, avšak z obavy o kalhoty jsem poslední část, plnou drobných, ostrých výčnělků seběhl po dvou, při čemž jsem si nejen připálil dlaň a prsty o lano, ale i doskočil jsem na úpatí plotny tak prudce, že bych byl málem porazil dr. Frantu, který dole sledoval naše výkony s hodinkami v ruce. Čas uhájil jsem stejný s Hlavou, 45 vteřin, při neporušeném sice šatstvu, ale s popálenou rukou. Komac však ukázal nám marnost a marnivost našeho počínání: shodil lano dolů a sešplhal plotnou v době na vlas stejně, jako my dva i s „lanovým švindlem“ (název, jímž způsob našeho sestupu trefně vystihl dr. Franta). Ve chvíli zabočili jsme za roh k hornímu okraji nástupní římsy, v místa, kde jsme při výstupu odložili klobouky pod kamení. Ozdobili jsme si jimi sluncem ožehnuté lebky a pustili jsme se napříč římsou, několi-

krátě přerušenu, ze stěny ven. O 12.15 h jsme byli již na ssutkovišti, sestupujícím k sedlu Punca, a o pět minut později u balvanu, kde jsme před výstupem zanechali tlumoky a boty.

Odpočíváme, ulehčujeme tlumokům tím, že pojídáme, co se v nich tají jedlého, a s tragickým gestem a bolným výrazem tváří dělíme se o zbytek vína. Žízeň je tak krutá, a nikde není ani trocha sněhu v dohledu, natož trocha vody. P. 1.40 h opouštíme rozehřátý balvan a nastupujeme trapnou pout vratkým balvaništěm, sestupující přímo dolů; teprv o 2.40 h, tedy po dlouhotrvajícím tělocviku mezi obrovskými balvany a na nich, dostihujeme upravené a značené stezky, sestupující nejprv po terassách nad údolím, pak zabočující náhle dolů strmou, velikou římsou ke dnu Plánice.

I zde marně pátráme po vodě; jako jediná naděje v tomto žíznivém údolí zbývá nám vodopád Nadiže. Teprve ve 4 h odpoledne přiblížili jsme se tomuto prvnímu cíli; padli jsme na studený proud vody s chutí saharských velbloudů a napájeli jsme se neúnavně po celých dlouhých 23 minut. Pak teprve dáno heslo: „nejkratší cestou do ‚Razoru‘ na pivo!“ a karavana naše vydala se na další cestu, ač v neúplném počtu, neboť nejmladší člen, Hlava, neměl na nemírném pití dosti a vlezl do vody celý. Dostihl nás ostatní teprv kdesi při ústí Plánice. Cesta lesem a lučinami po kraji Sávského údolí přivedla nás v chládku až k mlýnu a pile v Podkorenu a odtud již svítla nám jako maják večerním sluncem ozářená makovice Kranjskogorského kostela. Krátce po 6. h byli jsme již doma v „Razoru“ a mohli jsme si popřátí všeho, co hrdlo ráčí, v blahém vědomí, že seznali jsme zase jednu z rozkošných tur, jimiž je okolí Koritnické chaty tak bohaté.

*

Scesaplana na jaře 1911.

Píše J. Scheiner.

Bylo to loni před svatodušními svátky, na břehu modravého jezera Bodamského, když konali jsme v „Altdeutsche Weinstube“ v Bregenci horlivé válečné porady. Byli jsme tři, které svál osud sem, do nejzápadnějšího cípu našeho mocnářství*). Vůdce a duše našeho „tria“ byl Tyrolák Sep, odněkud z hor od bavorsko-tyrolských hranic, druhý byl Kiss, plnokrevný Maďar ze Sedmihrad, a konečně já, Čech. Pojila nás všechny láska k přírodě a jejím krásám a společné toulky na lyžích po Bregenském lese a po bílých planinách arlbergských. Zažili jsme spolu zlé i dobré; společně jsme slavili „Štědrý večer“ v Ulmské chatě pod vrcholem Valluhy a Sylvestra na Cannis-Fluh hluboko v Bregenském lese. Nyní se jednalo o to, kam o svátcích. Lyže jsme již dávno uložili za kamna na zasloužený odpočinek a chystali jsme se

*) kde zaučovali jsme se do prvých počátků umění válečnického u 4. pluku tyrolských myslivců.

k prvnímu většímu výstupu toho roku. Ale zdálo se, že štěstěna, která nám až dosud skoro vždy byla nakloněna, tentokrát nám odepře svoji podporu. Zprávy z hor zněly totiž nepříznivě, všude ležel ještě sníh a horské partie byly skoro nemožny pro nebezpečí lavin. Konali jsme horlivé konference se všemi místními vůdci, ptali jsme se na mínění známých veličin v oboru horské turistiky, ale dostávali jsme za odpověď pouze velice významné krčení ramen. Není prý ještě možno ani jít na Säntis, natož na Scesaplanu. Ale týden před svátky se dosavadní studené počasí obrátilo, slunce začalo hřát jak na objednanou a když jsme se při cvičení dívali s Pfändru na Brandský ledovec, tmavé skvrny pod ním se stále víc a více černaly a zvětšovaly. Tedy ve čtvrtek, dva dny před naší dovolenou, usnesli jsme se jednohlasně podniknouti výstup na Scesaplanu. Nepříznivý nám Osud pokusil se nám ještě vložit do cesty poslední překážku; večer totiž při „rozkazu“ jsme k malé naší radosti slyšeli, že v pátek dostanu „velení stráží“ a přítel Sep „den“. To znamenalo celou noc na sobotu nespát a dále pravděpodobně zmeškati vlak, který totiž odjížděl o 1/2 odp. z Bregence, neboť služba trvala do 1 hod. odpol. Málo potěšující okolnosti před turou, která nás očekávala. Ale konec konců byl, že jsme se na nádraží sešli, vlastně v pravém slova smyslu se b e h l i právě, když vlak se rozjížděl, a bez ducha se vyškrábali do vagonu. Není to maličkost, utíkatí celým městem jak o závod s těžkým tlumokem, zvláště když 30 m lana jako schválně se vám rozmotá a sekerka s vytrvalostí hodnou věci lepší stále se plete pod nohy a ohrožuje vaše kotníky. Vydechli jsme si z plna srdce, když jsme se octli ve vagonu. Utábořili jsme se po domácku, natáhli se na la-vice a doháněli jsme, oč nás služba minulé noci oloupila.

Teď několik slov o Scesaplaně: S c e s a p l a n a, 2962 m vysoká, jest nejvyšším vrcholem Rhätikonu a Vorarlbergu a jediným jeho ledovcem vůbec. Činí závěr známého brandského údolí a je pověstná svou nádhernou vyhlídkou, která je snad ojedinělá. Přehlédnete celou švábskou nížinu až k Ulmu, modravé Bodamské jezero, Alpy Vorarlberské a Algavské, Oetzal, Štubajské Alpy, Silvrettu, údolí Rýnu, Säntis, Alpy Bernské a zejména překrásně skupinu Berniny a ledovce Morteratschské, dále Zillertal a Prättigau. Jest proto četně navštěvována, zvláště když výstup na ni je sice namáhavý, ale za normálních letních okolností bez nebezpečí. I přechod přes brandský ledovec je naprosto bezpečný. Z brandského údolí vedou cesty dvě, jedna snadnější přes jezero Lünerské, druhá, zřízená nově Alpenvereinem, obtížnější přes chatu Zalimskou a Strassburskou; nejhůře jest Scesaplana dostupná z Prättigau.

Zatím náš vlak minul Dornbirn, zatočil se u Feldkirchu k východu a spěchal údolím Illu. Kdo jel jednou arlberskou drahou, nezapomene nikdy na hluboký dojem, kterým působila naň úchvatná horská scenerie od Innsbrucku až po Feldkirch a dále k jezeru Bodamskému. Příroda nahromadila zde tolik krásy, že nestačí ji takřka vnímati. Skupiny horské mizejí jedna za druhou, místy září ti vstříc ledovce

svým modravým leskem a jedeš-li tudy jasného zimního dne, tato pohádková krása se ještě zvyšuje.

Ale dnes vedla nás cesta jen do Bludenze*). V Neuzingu budí nás průvodčí, míjíme známou Schiller-Kopf a za nedlouhou vystupují na obzoru zářící ledovce Scesaplany a charakteristický trojhran, Zimba-Spitze (2645), která má již tolik životů na svědomí. Bludenz. Vystupujeme a hned. městečkem upravujeme toalettu: kabáty, vesty a klobouky do tlumoků, rukávy u košile vysoko vyhrnuty a po krátké rozmluvě s českými a uhersko-chorvatskými dělníky, jichž je zde asi 60 zaměstnáno na regulaci Illu, vykročujeme k B r a n d u, kde chtěli jsme přenocovati. Bohužel, musili jsme upustiti od projektované cesty pověstnou slují, kterou si razi cestu divoká horská bystřina Alvier, vytékající z jezera Lünerského. Cesta, která byla teprve nedávno pořízena velkým nákladem, byla úplně dosud rozvodněným potokem strhána. Jdeme tedy také nově upravenou vozovou cestou, táhnoucí se celým brandským údolím. Vidíme stále před sebou Scesaplanu, svítící v záři zapadajícího slunce, vyměňujeme si navzájem mínění o obtížnosti zítřejšího výstupu a zároveň s nastávající nocí stojíme v Brandu před hotelem, jehož pyšné jméno zní tuším „Stella Alpina“, kde měli jsme zamluvené nocehy. Upravujeme se ve svých pokojích a sestupujeme do jídelny, kde je přítomno asi 10 turistů a několik vůdců. Záhy se seznamujeme. Za krátko se dovídáme, že všechny chaty, až na Douglasovu chatu na jezeře Lünerském jsou dosud nehoštěny a že tohoto roku Scesaplana pro velké spousty sněhu a nebezpečí lavin dosud dostoupena nebyla. Ale zítra chystá prý se jedna výprava k výstupu od jezera; přes chatu Strassburskou prý jest výstup dosud velice nebezpečný. Přes to nechtělo se nám jen tak lacinou vzdáti se naší myšlenky, sléztí Scesaplany od severu, a přítel Sep, který byl již na Scesaplaně, ovšem v létě, několikrátě konal horlivou poradu s vůdci, jejíž výsledek byl, pokusiti se, bude-li v noci značnější mráz, o výstup přes chatu Strassburskou, a nepodaří-li se nám to, druhý den totéž podniknouti od jezera.

Ráno ve 2 hod. budí nás Sep a přes náš tuhý odpor a zlořečení nutí nás se obléci. Prý je venku —6° R a jasno; musíme si pospíšiti, bychom přešli nebezpečná místa ještě dokud sníh bude zmrzlý. A za půl hodiny stoupáme zahaleni v pláštích, ruce hluboko v kapsách, čepice do čela pobočným údolím. Otřásá námi ranní chlad a naše rozmluva se omezuje na krátké jenom poznámky o bláznovství, zbytečnostech a na skeptická proroctví dnešní naší tuře. Ale když jsme vybočili po příkré stezce na úbočí Scesaplany a před námi se v ranním šeru začala iřovat Zalimská chaty, vysoko nad závěrem údolí, dostavila se již nálada a když jsme stanuli před samotnou chatou, pozdravili jsme mohutným „Hurrá!“ ledovce Scesaplany třpytící se v prvním ranním úsvitu. Cesta znenáhla mizí pod sněhem a vstup do skal se již úplně ztrácí pod mohutnou sněhovou návějí. Je 5 hod. ráno. Navazujeme lano a Sep první zabořuje se svým piklem do ledu Scesaplany. Cesta je vedena příkrou stěnou,

*) kde ústí údolí brandské, jehož závěr činí mohutný massiv Scesaplany.

kteřá je pokryta vrstvou ledu a zmrzlého sněhu. Krok za krokem stoupáme po schodech, které přítel Sep s nevšední ochotou nám tesá, a za nedlouho stojíme u kolmých stěn, hřebenu, táhnoucím se mezi Spusagangem a Panüler Kopf. Jak Sep tvrdí, cesta nyní sestupuje stále pod tímto hřebem a pod ledovcem brandským vine se ostrou serpentinou na malé sedlo, které leží asi $\frac{1}{2}$ km od Strassburské chaty. Po nějaké cestě nebo značkách nebylo však ani památky, všude bílý třpytící se sníh. Věc nezdá se býti tak obtížnou, jest jasno, po mlze ani památky a značný mráz. Rozhodujeme se pokračovati v tuře. Naše „pikle“ a boty zanechávají dlouhou, ostře se rýsující čáru na pokryvce sněhové, a těsně při stěně postupujeme ku předu. Není to nic obzvláště příjemného; sníh nabývá čím dále tím většího sklonu, konečně přechází v terasu, asi 5—7 m širokou, která má takový spád, že někdy se dotýkáte rukou sněhové stěny. Oddechli jsme si z plných plic, když po hodinové námaze jsme měli nepříjemnou terasu za sebou. Cesta se šíří a záhy přecházíme na dlouhé, příkré svahy. Objevuje se ostrý Wildberg (2790 m), za ním v pravo vrcholek Scesaplany a na kraji ohromné stěny rýsuje se ostře Strassburská chata. Je $\frac{1}{2}$ S. ráno; počítáme, že asi v 10 hod. budeme u chaty a v poledne na Scesaplaně. Sestup na Lünerské jezero trvá pak asi 3 hod. Zatím ale nám ošemetná příroda plány důkladně popletla. Dole údolí se začalo znenáhla ztráceti v mlze a černé chuchvalce její postupují pomalu výš a výše, plazí se údolím, zaplavují znenáhla celý obzor a po chvíli nás obklopuje hustá dusivá mlha. Co teď? Sep trvá rozhodně na tom, jíti dále. Pole sněhová ústí prý znenáhla opět v úzkou terasu a za ní nalezá se pyramida s nápisem, od které pak v létě se vine stezka serpentinou přímo na malé sedlo asi $\frac{1}{2}$ km vzdálené od Strassburské chaty; jakmile prý sedlo překonáme, máme vyhráno a v případě, že mlhy nespahnou, zůstaneme přes noc v chatě, od níž klíč jsme si již v Brandu vzali. Konečně zpáteční cestu máme vždy volnou, mrzne a naše stopy jsou spolehlivým značením. Tedy dále.

(Příběh dále.)

✱

Ze slovanských Alp a Přimoří.

Českou chatu navštívil dne 28. prosince 1911 její hospodář a známý vůdce Jernej Krč. Ve vyšších částech byla cesta obtížná pro sníh a laviny. Pokud je nám známo, je to první návštěva České chaty v plné zimě.

Sněhu v Slovanských Alpách je dosud málo. Jak nám oznamuje Zemský svaz pro návštěvu cizinců v Lublani, není na Bledu a v Bochni sniž vůbec, v okolí Kranjské Gory málo. Vývoj zimních sportů na Bochyňsku utrpí tím ovšem velice.

Ignacij Šijavec, dlouholetý jednatel Savinského odboru S. P. D., zemřel 26. prosince 1911. Zesnulý byl učitelem v Gornjem Gradu a zjednal si o rozvoj slovanské turistiky v Savinských Alpách velkých zásluh.

Poštovní automobilové spojení Koritnického údolí s Trbiží a Bovcem bude zahájeno 1. květnem 1912. Starosta města Bovce p. Mlekuš zakoupil pro poštovní dopravu, kterou obstarává, pěkný automobil, vypočtený na 15—20 osob. Automobil bude prozatím jezdit mezi Trbiží a Bovcem jednou za den tam a zpět; bude-li hojně používán, tedy i vícekrát za den. Z Bovce do Logu v Koritnici se dostaneme za $\frac{1}{4}$ hod., z Trbiže do Logu za $1\frac{3}{4}$ hod.; z Trbiže do Struce za $1\frac{1}{2}$ hod. Bude tedy možno doraziti z Trbiže na Koritnickou chatu pohodlně za 3 hod., z Bovce za $2-2\frac{1}{2}$ hod.

Kranjska Gora byla v poslední letní saisoně úplně obsazena — leč skoro vesměs letními hosty národnosti německé a vlašské. Čechů zaznamenaných pouze 87. Bylo si ovšem stěžováno do zvýšených cen, myslíme však, že tato záhada odpadne zdravou konkurrencí tří hotelů. K jedinému dosud hotelu „Razor“ přibyl letos hotel „pri Slavcu“ se 14 pokoji a na jaře bude otevřen třetí závod Lavtižarův. Krásně zřízené koupele a nová slovinská chata na Vršci zasluhují, aby snaha domácích činů udržeti Kranjskou Goru jako letní sídlo slovanské došla uznání a podpory.

Automobilová spojení na Goricku. Mezi Bovcem a Sv. Luciji projíždějí nyní denně oběma směry tři automobily. Z nich dva jsou poštovní a náleží podnikatelstvu Jonko a Devetak, kteří mají pro případ poruchy ještě třetí automobil v rezervě. Oba autobusy jsou velmi elegantní, s elektrickým a acetylenovým osvětlením, mají I. a II. tř. a urazí vzdálenost mezi Sv. Luciji a Bovcem, čítaje v to zastávky, za $2\frac{1}{2}$ až 3 hod. Vyjíždějí z nádraží ve Sv. Luciji a staví u Mikuže ve Sv. Luciji, v Tolminu, Kobaridu, Trnovu, Srpenci, Žaze a Bovci, fakultativně i jinde (ve Volčích, Idersku). Každý autobus pojme 20 osob, jízdného se platí 4—6 K. Kromě toho jezdí z Bovce do Sv. Lucije a zpět nákladní automobil Ostanův, který pojme 20—25 osob, je rychlejší (2 hod.), ovšem méně pohodlný. Jízdné 3 K.

Ze Sv. Lucije do Cerkna jezdí podobný nákladní automobil podnikatelstva Plemelj a Obid, který urazí tuto cestu za $1\frac{1}{2}$ hod. a prostředkuje též dopravu osob.

Oesterreichische Alpenzeitung přináší v druhém čísle letošního ročníku článek o nových turách ve skupině Suchého Plazu z pera dra. J. Čermáka. Jsou v něm stručně vylíčeny tury, které autor sám a jiní čeští alpiští (dr. V. Dvorský, dr. B. Franta, K. Hlava, dr. V. Prachenský, K. Stüdl, inž. F. Šterba) vykonali v posledních letech v této skupině. Skoro všechny tury vycházejí z Martulku nebo končí sestupem do Martulku (kromě Kuka), takže německému čtenářstvu dostává se tu poprvé správného popisu tohoto horského zákoutí, jinak německé literatuře neznámého, jak nejlépe svědčí poslední vydání Hochturista. V článku jsou vylíčeny výstupy na střední hřbet Martulku, na Malou Ponicu s přechodem do Pišnice, na Širokou Peč-Dovški Križ z Pišnice (sestup do Martulku), na Špik z Martulku, na Kuka z Beleho Potoka. Oesterreichische Alpenzeitung prolomila tedy tichý bojkot slovanských výkonů v horách, v kterém si německé časopisy libují. Bylo to ovšem nejprve v zájmu německých alpištů samých, ale

i tak dlužno to zaznamenati jako příznačnou změnu v názorech a doklad, že ne žalobami a nářkem, nýbrž činy lze si vydobýt uznání u soupeřů.

Při zimním výstupu na Viš zahynul J. Wilhelm z Celovce. Týž šel sám a vyklouzl na zaledněném místě, které použitím lana mohlo být překonáno bez nebezpečí. Neštěstí se stalo 29. listopadu, mrtvola nalezena 2. prosince.

Český pensionát v Opatii. V Opatii zařizuje Zemská Ústřední Jednota Učitelů v království Českém lázeňský útulek „Český pensionát“. K tomu účelu zakoupila villu o 32 pokojích v hojně zeleni nad mořem. Všecky místnosti budou upraveny českými živnostníky. Jednota doporučuje tento podnik svůj nejen svým členkám, ale celé české veřejnosti. Potřebné peníze rozvrženy jsou v půjčkové podíly po 20 K, takže se může i méně majetný upisování účastnit. Pensionát bude otevřen v únoru.

*

Literatura.

Atlas photographique des Formes du Relief Terrestre. Documents Morphologiques Caractéristiques avec Notices Scientifiques publiés conformément à un vœu du IXe Congrès International de Géographie sous les auspices d'une Commission internationale permanente par J. Brunhes, E. Chaix, Em. de Martonne. Éditeurs Fréd. Boissonnas et Cie, Genève.

Právě vyšel první sešit na ukázkou tohoto velkolepého díla, majícího fotografiemi znázorňovati různé formy povrchu zemského. Myšlenka tato přijata byla na IX. mezinárodním sjezdu zeměvědném v Ženevě se souhlasem, a nyní přípravné práce tříletné redakce, p. Brunhesa (prof. un. ve Fribourgu, Švýcarsko), Chaixe (prof. un. v Ženevě) a De Martonne (prof. un. v Paříži) pokročily již tak daleko, že přikročeno k vydávání díla. Redakce vypracovala podrobný postup práce a zvolila si k pomoci mezinárodní 25člennou komisi (v ní mezi jinými také člen našeho družstva, prof. dr. Daneš).

Dílo bude podrobně probíráti na fotografických ukázkách tvary povrchu, vzniklé zvětřením a vlivem tíže, tvary jednoduché, vzniklé vodní erosi, tvary složité téhož původu, formy podmíněné povahou hornin, tvary vzniklé erosi, přizpůsobenou různé stavbě geologické, tvary způsobené ledovci, tvary vzniklé činností vzduchu, tvary pobřežní a tvary sopečné. Každá fotografie provázena jest odborným výkladem a vysvětlena náležitě i náčrtky situačními (mapkou, profilem a j.).

První sešit přináší 8 obrazů, z nichž 5 z velchor, ve skvělé úpravě. Dle programu vyjde ročně 48 obrazů v ceně (v předplatném) 30 franků. Celkem má dílo dosáhnouti na půl tisíce obrazů. Dovolujeme si čtenáře na vzácnou tuto edici upozorniti. Přihlášky přijímá a podrobný program díla na požádání zašle prof. E. Chaix, Genève, Avenue du Mail 23.

*

Různé.

Z posledních dnů Edwarda Whympera. Prosincové číslo *Alpiny* přináší některé vzpomínky na Ed. Whympera. Při otevírání chaty Schönbühlské zapsal se ještě jako první do nové knihy. Všichni obdivovali jeho svěžest. Poslední fotografii, kterou zaslal s vlastnoručním podpisem Švýcarskému alpskému klubu, chová nyní Švýcarské Alpské Museum v Bernu.

S. U. C. A. J., sdružení italských studentů alpistů, má ústředí v Monze. V r. 1911 pečovalo zejména o agitaci pro Rifugio Roma v Trentinu. Sdružení má vlastní sklad alpistických potřeb v Turíně.

Italský turistický spolek rozhodl se zříditi v Itálii stanici pro zimní sporty podobnou Sv. Mořici a Chamonixu, a to v Ponte di Legno. Zimním sportovcům bude tím otevřena celá Valcamonica až k průsmyku Tonalskému.

Mezinárodní kongres alpistů a lyžařů. Při příležitosti VI. mezinárodního sjezdu lyžařů, který má se konati od 3. do 8. února 1912 v Chamonix, miní Club Alpin Français uspořádati společně s ním také sjezd reprezentantů alpských spolků. Na sjezdu tomto má se jednati o praktických stránkách alpismu a lyžařství. Od posledního podobného sjezdu v Paříži (r. 1900) uplynulo již 12 let, i bylo by záhodno opět zrevidovati praktické pomůcky těchto sportů, zejména novinky v tomto oboru. Na programu uvedeny jsou následující body:

a) **Alpism.** 1. Sekyrka, lano a okování bot, 2. nejlepší systém horských přístřeší, 3. universální klíč pro všechny chaty (obnovení otázky z r. 1900).

b) **Zimní sporty.** 1. Úvahy o různých modelech, jež by mohly ve vysokých horách nahraditi lyže norského typu (krátké ski, ski-raguette a j.), 2. úvahy o užívání lana při lyžařských turách ve vysokých horách (na ledovcích, v couloirech a j.).

*

Spolkové zprávy.

Čtvrtý večer odboru koná se ve čtvrtek dne 22. února 1912 na Zofině. Na pořadu přednáška pana E. Beneše: „Napříč Severní Amerikou, z cesty prof. dra. R. Jedličky.“ Přednáška bude provázena promítanými obrazy ze sbírky p. prof. Jedličky. Počátek o půl 8. hod. več.

Valná hromada odboru koná se ve středu, dne 14. února, o 6. hod. večerní v místnosti spolkové. Nesejde-li se dostatečný počet členů, koná se o 1/27. hod. večer druhá valná hromada bez ohledu na počet přítomných. Na pořadu: Zprávy výboru. Volby. Volné návrhy.

Při třetím společenském večeru našeho odboru přednášel ředitel lázní v Ilidži, p. J. Pojman, o cestování Bosnou a Hercegovinou. Přednáška přivábila velké množství pražského obecnstva, takže velký sál Zofinský byl naplněn. Je z toho patrné, že naše členstvo souhlasí plně s myšlenkou, rozšířiti činnost odboru také na jiné horské a přímořské krajiny jižní. Přednáška p. řed. Pojmana zvýšila zájem o Bosnu a Hercegovinu měrou velikou, neboť řada vskutku krásných a vhodně volených i rozmanitých obrázků ukázala, co vše lze od návštěvy těchto zemí očekávati. Také hlavní doprovod, místy humorem prosycený, se líbil a obecnstvo odměnilo p. přednášejícího hlučným potleskem.

*